

BYGGVÄSTEN

TIDNING TILL MEDLEMMAR I BYGGNADS VÄST ÅRGÅNG 10 #2 JUNI 2019

Ingen ska
dö på jobbet

**Integration i
turbofart för
Anas och Khaled**

**Här är
alla med
i facket**

**Krönika:
Våra regler
är hotade**

**Lönetoppen – de bäst
betalda snickarna
mäter 293 kronor.**

 BYGGNADS Väst

4-6 Från Syrien till fasta jobb

Vi har träffat Anas och Khaled som båda flytt från Syrien och nu har yrkesbevis och fasta jobb i Sverige som plattsättare och betongare.

[reportage]

10 Här är alla med i Byggnads

På bemaningsföretaget Ambicon i Skaraborgstrakten är alla med i facket. Mycket tack vare Olle Gustavssons enträgna arbete med frågor som arbetsmiljö och ackord.

[reportage]

7 Fler blir felaktigt uppsagda

7 Krönika: Organiserar er!

8 Kista gjorde avtryck på 1 maj

Unga Byggare bar en kista i första maj-tåget i Göteborg. Budskapet fångade många intresse.

9 Unga måste bygga sin framtid

Patrik Torneus undrar vem som annars ska göra det.

12-13 Bästa arbetsplatsen i väst

Platschefen Dick Nilsson på Tuve Bygg brinner för att skapa en trevlig arbetsmiljö i omklädningsrum och matsal på de arbetsplatser han är.

14 Krönika: Är vi mindre värda än djur?

14 Kålltorps Bygg i framkant

Företaget jobbar med machokulturen

15 Lönetoppen

TIDNINGEN BYGGVÄSTEN

Adress: Byggvästen

Olof Palmes Plats 1

413 04 GÖTEBORG

Redaktör: Peter Gustafsson

[text och bild om ej annat anges]

Telefon: 010-601 14 39,

Mail: peter.gustafsson@byggnads.se

Utgivning: Fyra nummer per år.

Ansvarig utgivare: Tomas Emanuelsson

Tryck: Exakta.

Byggnads Väst

Alla kontor: 010-601 10 09

Medlemsservice: 010-601 14 14

vast@byggnads.se

byggnads.se/vast

KONTOR

GÖTEBORG (regionkontor)

Olof Palmes Plats 1

413 04 GÖTEBORG

BORÅS

Norrby Tvärgata 3, 2 tr

504 37 BORÅS

Fax: 031-774 33 77

HALMSTAD

Andersbergstrången 104

302 55 HALMSTAD

Fax: 010-601 13 98

SKÖVDE

Box 417 [Besök: Torggatan 18, vån 3]

541 30 Skövde

TROLLHÄTTAN

Swedenborg Center

Lasarettsvägen 9

461 52 TROLLHÄTTAN

Fax: 0520-48 92 99

Öppettider på kontoren:

Månd-torsd 8-12, 13-16, fred 8-12

[8-12 även dag före "röd dag"/afton]

Obs! Skövde Må-to 9-12, 13-15, fred 9-12

Har du svårt att komma dessa tider?

Ring! Vi hittar en tid som passar bättre.

Telefontider på samtliga kontor:

Månd-torsd: 8-12, 13-16

Fred: 8-12, 13-15

[Medlemsservice 9-12]

A-KASSAN

Telefon: 010-601 18 00

E-post: a-kassan@byggnads.se

Telefontider: Ersättning, medlemskap

och avgifter, månd-fred: 9-11

Utlandsarbete: Månd, onsd och fred: 9-11

Omprövning eller överklagan:

Månd-fred: 9-11

Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog

Kassakort skickas till:

Byggnads a-kassa,

FE36, 930 87 ARJEPLOG

Alla övriga handlingar till:

Byggnads a-kassa, FE36,

930 88 ARJEPLOG

Ett telefonnummer för fackliga frågor:

010-601 10 00

1

[Bilden på sidan 1] Johan Andersson och Marcus Larsson (till vänster) bär Unga Byggares kista tillsammans med Marcus Johansson och David Hörnelius.

Peta inte i vår rätt till semester

Efter en vår fylld av viktiga stämmor och möten går vi mot sommar. Under semestern ska vi ladda våra batterier och få den ledighet den fackliga rörelsen stridigt för under decennierna. En strid och kamp som varit lång och hård.

Nu pratas det ifrån många arbetsgivare om att vi inte längre har råd att låta de anställda vara lediga på sommaren. De vill få möjlighet att "smeta" ut semestern under året och ha rätt att flytta dagar från sommaren till höst, vinter eller vår. Detta döljs ofta i positiva uttryck som "flexibilitet".

Det är bara ett av många exempel där vi ser hur rättigheter för det arbetande folket som tidigare generationer kämpat för urholkas.

Vi ser i dag att de högervindar som blåser i Sverige, Europa och världen försöker bryta ned det arbetarrörelsen byggt upp under över 100 år.

Nu har vi ansvaret för att detta inte rivs ner och ta upp kampen på allvar igen.

VI FÅR INTE låta oss luras av enkla lösningar och populism. Inga högerpartier är bra för oss vanliga arbetare.

Vad behöver vi då göra nu när vår välfärd, trygghet och villkor på arbetsmarknaden hotas?

Jo, börja med att stärka upp föreningen genom att bli fler. Och under de senaste tre åren har antalet medlemmar i Byggnads ökat. Det är bra! Varför? Jo för att ju högre andel av byggnadsarbetarna som är med i förbundet desto starkare blir vi.

Då kan vi ställa krav på förbättringar och arbetsgivarna måste lyssna på oss.

"Denna gång kan förhandlingarna bli tuffare än någonsin"

VID ÅRSSKIFTET 2019-2020 skall vi förhandla om samtliga våra avtal. Avtal som talar om vilka villkor vi och arbetsgivarna ska följa. Kan vi visa arbetsgivarna att vi organiserar många av dem som arbetar inom våra avtalsområden blir vi ännu starkare.

Denna gång kan det bli tuffare än på länge då många av spelreglerna vi tidigare sett som självklara är hotade, som rätten till sommarsemester, anställningstrygghet, avstå övertid med mera.

Sedan skall vi givetvis flyta fram positionerna, bli starkare och skapa bättre förutsättningar för alla som arbetar inom våra avtalsområden.

Här har du som medlem en direkt möjlighet till inflytande över vad vi skall lyfta fram i förhandlingarna. Det gör du genom att gå till din krets (se info om kretsmöten på sista sidan) och framföra de frågor du tycker är viktiga att förbättra.

VAD KAN VI göra mer? Stödja de kamrater som är beredda att stå upp genom att ta fackliga uppdrag på arbetsplatserna. Visa arbetsgivaren att vi står samman och är beredda att stötta våra företrädare.

När de gäller att politikerna styr åt höger, vad gör vi åt det? Vi ska slå näven i bordet och säga ifrån med kraft att politiker inte skall pilla på de rättigheter vi skapat genom generationer av kamp.

NÄR DET GÄLLER det parti vi skapade för att företräda våra intressen ska vi stärka upp våra S-föreningar och tvinga partiet att ta hänsyn till vanligt folks behov.

Vi vill inte ha ökade skillnader mellan människor. Vi behöver arbeta med reformer som gör Sverige till ett jämlikare samhälle där alla är med.

Så stöd de som kämpar, stöd dina fackliga företrädare, prata med dina arbetskamrater om hur viktigt det är att alla är medlemmar, bli själv medlem i en av Byggnads S-föreningar i regionen.

Tomas Emanuelsson
Ordförande Byggnads väst

Byggbranschen behöver yrkeskun-
niga arbetare. Det finns nyanlända
och flyktingar med kunskaperna.
En perfekt matchning.

Byggvästen har träffat Anas och
Khaled från Syrien. Båda har lärt
sig svenska och fått ett fast jobb
på fyra år.

SÄTTER KAKEL. Anas Darwish renoverar
en fastighet i centrala Uddevalla.

Anas har hittat sin **plats** i Sverige

UDDEVALLA: Anas Darwish kom till Sverige från Syrien 2015.

Fyra år senare har han lärt sig svenska, skaffat ett yrkesbevis och fått jobb som murare och plattsättare och väntar precis på sin första lön som fullbetald.

Flerfamiljshuset i centrala Uddevalla är nedgången. Ägaren totalrenoverar. Anas sätter kakel i ett badrum.

När hans före detta lärare från Vuxenutbildningen i Stenungsund, Magnus Berg Styrén, kommer på besök kramar de om varandra och kallar varandra för brorsan.

- Hur går det?, undrar Magnus.
- Bra. Det är bara badrum, kakel och

klinker just nu och jag börjar bli klar med detta.

Anas är den förste elev Magnus haft som fått ett yrkesbevis och nu fast jobb på SH Golv i Stenungsund.

LIVET BÖRJAR SÅ sakta stabilisera sig. Ett tag var det minst sagt mycket att ta in med ett nytt land, språket och alla fackuttryck inom yrket.

Innan han kom till Sverige hade Anas jobbat i flera år som murare och snickare i Syrien.

– Men det är helt andra material och verktyg i Sverige. I Syrien använde vi cement till allt och hade inget flytspackel. Vi använde två centimeter sand från havsbotten som bruk. I Sverige har vi en massa olika material. Det är lättare att jobba med bra grejer samtidigt är allt är mer noggrant, säger Anas.

NÄR HANS LIV plötsligt förändrades brutalt 2015 hade han precis renoverat sin lägenhet i Latakia, en hamnstad med cirka 400 000 invånare vid Medelhavet. Då trappades inbördeskriget i Syrien upp. Staden och kvarteret Anas bodde i bombades till en grushög och han flydde.

Liksom många andra tvingades han packa in sig i en överlastad gummibåt som åkte över Medelhavet. Och med ett förflutet som tävlingssimmare fick han hoppa i och rädda flera människor som inte kunde simma.

På något sätt lyckades han ta sig hela vägen till Sverige. Väl här fick han först sitta och vänta ett år på att få uppehållstillstånd.

– Det var mycket tråkigt. Det första ordet jag lärde mig på svenska var vänta.

SÅ SMÅNINGOM BÖRJADE Anas läsa svenska för invandrare (SFI) och efter bara tre månader där hamnade han på Stenungsunds vuxenutbildning och en praktisk utbildning för plattsättare och murare.

Magnus Berg Styrén hade nyligen utbildat sig till lärare efter många år som just murare och plattsättare.

– Det var roligt att träffa Magnus. Jag hade bara läst svenska ett par månader och han pratade väldigt snabbt. Han sa ”förstår ni?” Jag sa ja, men förstod ingenting. Jag har lärt mig så mycket av Magnus. Nästan för mycket, ha ha.

– Det finns en tanke med det, säger Magnus.

– Då förstår ni att det är mycket att lära sig och att ni måste koncentrera er. Då visar det sig vilka som verkligen satsar på skolan.

– Ja. Jag kände att jag måste kämpa allt jag kunde för att få fortsätta. Målet var att få en utbildning, säger Anas.

KLASSEN BESTOD AV ytterligare 13 elever med liknande historier att berätta och

KOMPISAR. Anas och hans före detta lärare Magnus Berg Styrén har en speciell relation även efter att studierna är avslutade.

LASERMÄTARE.

fler av dem är nu med Magnus hjälp på väg ut i yrkeslivet.

– Det som får just Anas att sticka ut lite är hans obotliga optimism och kämpaglöd. Trots att han under tiden han studerade hos mig bodde i en tvättstuga i Bergsjön, tog han sig till skolan eller praktikplatsen varje dag med ett stort leende, berättar Magnus.

ANAS PRAKTISERADE PÅ SH Golv, ett byggföretag i Stenungsund som specialiserat sig på golv, kakel och mattläggning. Företaget erbjöd honom en

anställning innan praktiken och utbildningen var klar.

Anas tackade ja och arbetade på dagarna och pluggade på kvällarna för att bli klar med utbildningen och få sitt svenska yrkesbevis.

Alla hans kollegor är svenskar.

– Det är jättebra. De lär mig svenska och är väldigt snälla. Alla har varit så snälla. Magnus hjälpte mig hitta det här jobbet. Min chef Micke skjutsade mig till jobben innan jag fick mitt körkort.

På SH golv har Anas också möjlighet att utvecklas som mattläggare.

– Målet är att bli mattläggare också.

2017 FLYTTADE ANAS och hans fru in i en lägenhet i Uddevalla. Han har tagit sitt yrkesbevis och har gjort sina 4 000 lärlingstimmar som plattsättare. Nästa lön blir han fullbetald och han ska få sin första betalda semester i sommar, vilket behövs. Anas och hans fru har precis fått sitt första barn.

– Allt känns otroligt och allt börjat lugna ner sig. Jag har kämpat så mycket och jobbat så länge. Det har varit besvärligt, men jag klarade det.

Han tycker mycket om att bo i Sverige.

– Det är bästa landet tycker jag. Det är bra för barn, alla kan äta, nästan ingen är fattig, alla kan få sjukvård och utbilda sig gratis.

Nu är Khaled fullbetald

HALMSTAD: Khaled Haoud sitter i byssjan. Han och arbetslaget väntar på en leverans betong.

Han väntar också på sin första lön som fullbetald betongare i Sverige.

Solen har precis börja värma upp Halmstad, men i skuggan är det kallt. För Khaled och hans kollegor på Skanska är det andra dagen på arbetsplatsen vid det gamla tegelbruket där det byggs ett nytt bostadsområde. De förbereder armering.

- Jag trivs jättebra. Det är jättetrevligt med alla kompisar på jobbet, säger Khaled.

Han har gjort sina 5 800 lärlingstimmar och fått sitt yrkesbevis och ett fast jobb.

Detta på bara fem år sedan han kom till Sverige från Syrien med fru och fyra barn 2014.

Han pluggade först svenska för invandrare i fem månader, sedan började han en yrkesutbildning på Movant.

- Jag har börjat förstå bättre och har lärt mig begreppen på arbetsplatsen. Jag skulle behöva lite mer kompisar på fritiden för jag behöver prata mer, mer, mer svenska. Ofta pratar vi arabiska hemma men ibland försöker jag träna med barnen. De pratar mycket bättre svenska än jag, säger Khaled.

KHALED JOBBADE SOM betongare i Syrien också och har även jobbat i Libyen och Turkiet.

- Jag var med och byggde skolor. Men har också jobbat med att asfaltera vägar och lägga plattor på torg.

Han märker stora skillnader när det gäller material och arbetsmetoder.

- Till exempel använde vi aldrig isolering i Syrien. Vi jobbade med sten, betong och betongblock. Det beror på klimatet. På grund av de stora temperaturskillnaderna är det svårt att använda trä i Syrien. Det spricker och går sönder efter bara ett år, säger Khaled.

Han provade först på att snickra en del när han kom till Sverige.

- Men jag har mycket lättare att läsa

BETONGARE. Khaled Haud väntar på en laddning betong på Tegelbruket i Halmstad.

ritningar när det gäller betong så det fungerar bättre. Då är jag mer specialiserad och det är lättare att lära sig nya saker.

HAN OCH FAMILJEN kommer från Idlib i norra Syrien på gränsen till Turkiet. En av alla dessa syriska städer som drabbats hårt av terrorister och kriget. Stora delar av befolkningen tvingades fly.

- Först kom vi till Turkiet. Men det blev också instabilt. Vi har fyra barn och det var svårt att få in dem i en skola.

Familjen lyckades hålla ihop hela vägen till Sverige och Halmstad blev deras nya hemstad.

- Det har varit jättebra. Speciellt sedan jag började jobba. Barnen som är

15, 14, 12 och 9 år gamla är också glada över livet här, säger Khaled.

När vi frågar om Syrien och alla gamla kompisar blir han först tyst.

- ...Det går inte att glömma. Nu är det ett annat liv, men med den tekniska utvecklingen kan jag ringa med whats up och prata med min syster och mina kompisar. Jag hoppas att jag får ett pass så att jag kan åka och hälsa på dem någon gång. Jag brukar fråga barnen vart de vill resa och då säger de "Libyen".

Han har svårt att prata minnen.

- Jag tänker ofta på favoritplatser. Men mitt nya liv blir jättebra. Jag är tacksam över att jag fått ett jobb. Samtidigt behöver man tid, säger Khaled.

Organisera er kamrater!

Jag blir alltid lika glad när medlemmar tar initiativ till att organisera sig.

Sedan en tid tillbaka har ett gäng dykare från olika företag börjat organisera sig i vår region.

De träffas och pratar om frågor som berör dem i vardagen.

Det är så kul att se att dykarna vill förändra sin arbetssituation. De vill förändra det de inte tycker fungerar bra nu och de vill även åstadkomma nya förbättringar.

För ingen annan kan ju veta vad de vill förändra.

MEDLEMMAR OCH FÖRTROENDEVALDA

i Skaraborg har träffats på sin fritid i några veckor för att få en större förståelse för våra lönesystem.

Det är så hårtigt att medlemskretsen organiserat denna utbildning.

Detta är kärnan i det fackliga arbetet. Att medlemmar träffas.

Och det är just det, det börjar med

er medlemmar. Det är ni som upplever branschen varje dag. Det är ni som vet hur arbetsmiljön är på arbetsplatserna och det är ni som vet vad ni vill förändra och förbättra.

INGEN SKULLE VARA GLADARE än jag om vi hade fler yrkeskategorier som börjar träffas och prata om den verklighet ni ställs inför varje dag.

Så det här är en uppmaning.

Prata med kollegor i branschen. Samlas och diskutera de förbättringar just ni skulle vilja se. Diskutera de förändringar som ni vill ha och ena er kring ett par frågor som ni tycker är extra viktiga.

Vi står inför en avtalsrörelse, och det är hög tid att skriv avtalsmotioner.

EN SAK KAN JAG LOVA ER. Vill ni samlas och prata med varandra kommer vi att göra allt vi kan för att hjälpa er.

Allt ifrån att fixa lokaler till om ni vill ha någon som kan förklara avtalen för er.

Det viktigaste som finns är att

medlemmar träffas, så gå ihop ett gäng murare och prata om det som är viktigt för er.

Samla ihop några rivare och diskutera arbetsmiljön för er rivare.

Ni som arbetar som plåtslagare har säkert en massa tankar om vad som skulle göra er vardag bättre och ni som är glasarbetare vet precis vad ni skulle vilja förbättra i Glasmästeriavtalet.

MED DET SAGT KAMRATER, nu hoppas jag att ni samlas ett gäng från samma yrke från olika företag och börja prata med varandra.

Resten kommer gå av sig självt, för jag vet att ni alla är fulla av tankar och idéer som kommer göra livet som byggnadsarbetare bättre framöver.

**Parham
Pour Bayramian**
Avtalsansvarig

Fler uppsagda på grund av arbetsbrist

Byggnads Västs förhandlingsenhet ser att antalet uppsägningar på grund av arbetsbrist ökar.

Det är viktigt att du känner till dina rättigheter om du blir uppsagd.

Företag som tänker säga upp tillsvidareanställd personal är alltid skyldiga att begära en förhandling med facket innan uppsägningen.

– Företagen säger att de tappat jobb och säger upp fler. Men vi är inte alltid överens med dem om att det verkligen är arbetsbrist på företaget, säger Anders Johansson, chef på förhandlingsenheten på Byggnads Väst.

OM DET FINNS en MB-grupp på företaget kan den sköta förhandlingen. Om

Utredning ska göras

En omplaceringsutredning kan se ut så här innan en uppsägning:

- Vilka projekt har vi idag?
- Hur ser orderingången ut?
- Hur har orderingången sett ut de senaste två åren?
- Hur bemannar vi alla våra arbetsplatser?
- Hur många UE har vi inne?
- Hur mycket bemanning har vi?
- Hur tänker företaget bemanna arbetsplatserna framöver?

de vill hjälper vi på Byggnads Väst dem att förbereda sig. Finns det ingen MB-grupp så för Byggnads den anställdes talan.

Fackets ombudsmän eller förtroen-

devalda har också rätt att åka till arbetsplatserna och undersöka till vilka arbetsuppgifter företaget använder underentreprenörer, inlånad eller inhyrd personal.

Är det möjligt att egen personal kan utföra arbetet i stället för att bli uppsagda? Säljer företaget ut jobb till en underentreprenör i stället för att ha egna anställda?

I FÖRHANDLINGEN SKA företaget göra en omplaceringsutredning, alltså ta reda på om det är skäligt att kräva att arbetsgivaren ger den anställda ett annat arbete hos sig.

Företaget ska också ge MB-gruppen eller Byggnads en turordningslista som vi granskar.

Om det inte går att hitta en lösning i den lokala förhandlingen blir det en central förhandling där Byggnads och företaget är parter.

Under första maj-tåget i Göteborg bar Unga Byggare i Väst en kista och en banderoll med texten "Tills arbetet skiljer oss åt".

– Med kistan vill vi hedra alla som dött på sitt arbete och lyfta fram frågan om en säkrare arbetsmiljö, säger ordföranden Johan Andersson.

Kistan väckte en hel del uppmärksamhet och nyfikenhet under första maj. Det var många som fotograferade den och de åtta unga byggare som bar den och banderollen.

– Vi tycker ju att det dör alldeles för många på våra arbetsplatser i Sverige. Det är inte acceptabelt och vi ville få alla att höja på ögonbrynen, säger Johan Andersson.

Budskapet var tydligt och gick hem. Kistan och Unga Byggare uppmärksammades också av ETC Göteborg som publicerade en bild och text.

Johan hade sällskap av Marcus, Larsson, Pontus Johansson, Martin Lindberg, Patrik Hörnelius och Marcus Johansson från Unga Byggare.

Även om de byggt kistan själva och gjort den så lätt som möjligt krampade det en del i nävarna och de bytte sida och grepp ett par gånger under den halvtimmeslånga marschen.

DE SENASTE ÅREN har antalet dödsolyckor på arbetsplatserna ökat. Under 2018 dog 58 personer på jobbet i Sverige, 14 av dem inom bygg- och anläggningsverksamhet. Med det toptrade byggnadsarbetare denna dystra statistik tillsammans med transportarbetare.

– Det är därför vi bär kistan. Så att folk ska se vad som händer och ta åt sig, säger Johan Andersson.

Kistan ska också hedra de som omkommit.

– Vi vill att ingen ska glömma det som hänt och samtidigt att arbetsmiljön ska bli bättre och tryggare för dem som fortfarande arbetar, säger Marcus Johansson.

De unga byggarna har sett att arbetet blivit stressigare de senaste åren.

– Projekten ska bli klara snabbare och företagen går med på allt som beställarna kräver. Men samtidigt som det ska gå snabbare har byggprocessen blivit mer omständlig med fler krav på brandsäkerhet i de färdiga husen och liknande, säger Johan.

Kistans budskap gick fram 1: maj

TYDLIGT BUDSKAP. Pontus Johansson bär banderollen. Johan Andersson och Marcus Larsson bär kistan med hjälp av Marcus Johansson och David Hörnelius.

PÅ AVENYN. Martin Lindberg och Pontus Johansson svänger upp mot Götaplatsen.

NÄSTA GENERATION. Framtiden verkar säkrad för Unga Byggare.

PATRIK TORNEUS

Ålder: 28 år.

Familj: Sambo och två söner varav minstingen föddes i mars i år.

Bor: Torslanda i Göteborg.

Jobbar på: Per Jacobsson Bygg. Just nu bygger han ut och renoverar en skola i Öjersjö.

Uppdrag: Med i Unga Byggare. Ordförande i Göteborgskretsen. Fackligt förtroendevald på jobbet och sammankallande i MB-gruppen. Sitter med i regionfullmäktige och var kongressombud på Byggnads kongress 2018.

Unga ska bygga framtiden

GÖTEBORG: – Om vi unga slutar säga vad som är bra för framtiden, vilka skapar vår framtid då?

Det frågar sig Patrik Torneus som älskar gemenskapen i Unga Byggare.

Patrik monterar kök i en skola i Öjersjö i Partille kommun. Han är 28 år och har två år kvar som ung byggare och har tagit på sig rollen att slussa in yngre kollegor.

– Det bästa med Unga Byggare är gemenskapen i yrkesgruppen. Som ung är det kul att träffa andra unga byggnadsarbetare. Där kan man få koll på hur det ser ut på andra företag. "Vad tjänar du som fullbetald?" "255 kronor i timmen?" "Oj. Varför det?" "Vi har en driven lagbas och ett skyddsombud". Så kan vi snacka, säger Patrik.

Plötsligt lär alla av varandra.

– Det är folkbildning i sitt esse. Det är det bästa sättet att organisera människor. Alla börjar fundera kring varför man ska vara med i facket.

HAN HAR LÄTT att relatera till hur det var att vara 19 år och inte så intresserad av fackliga frågor. Som nybliven snickare och 19 år gammal funderade Patrik själv mest på att göra en festresa eller om det var många tjejer på krogen på fredagen. Och så ville han ut och resa och se världen.

– Om någon 28-åring hade börjat prata med mig då om kampen mot kapitalismen eller andra fackliga frågor hade jag inte varit så intresserad. Om jag generaliserar utifrån mig själv tror jag att de flesta unga har andra saker i huvudet.

Samtidigt var han som ung avundsjuk på en kompis som pluggade på Chalmers.

– De hade studentfester och gjorde en massa grejer ihop. De verkade ha så trevligt och skaffade vänner för livet. Det fanns en gemenskap som jag saknade. Nu känns det som att jag är där själv.

HAN BLEV VISSERLIGEN inskriven i Byggnads på yrkesgymnasiet men hade inte en tanke på att engagera sig. När första fackavgiften kom tyckte han att det var

för mycket och ville gå ur. Men hans pappa fick honom att tänka ett varv till. Ändå lämnade han senare facket.

Så småningom gick han med i Byggnads igen och sedan Unga Byggare. Samma väg gick han i Socialdemokraterna. Först gick han med i partiet och sedan i SSU.

Vuxenlivet hann ikapp även honom.

– Det blir man ju smärtsamt medveten om ha ha.

Patrik och hans sambo har precis fått sitt andra barn.

– Man vill ju skapa en trygg miljö för familjen.

FÖR TRE ÅR sedan gick han Påfarten som var en riktig ögonöppnare.

– Möjligheten att utbilda sig. Det är det jag verkligen vill lyfta fram som en förmån när det gäller att vara med i facket. Det finns hur många kurser som helst. Att åka med till Rönnebergas kursgård, Viskadalen eller något Folkets hus, alla borde passa på att nyttja den möjligheten att komma i väg, lyssna på föreläsningar på dagarna, kanske ta en pilsner på kvällen, byta idéer.

Här är alla med i **FACKET** och kör på ackord

VARA: På bemanningsföretaget Ambicon är alla anställda medlemmar i facket och jobbar på ackord.

Just nu har de ett gäng på utbyggnaden av Vara konserthus som underentreprenörer till Peab.

På golvet inne i ett av rummen i utbyggnaden av Vara konserthus står en högtalare och pumpar ut Dark Funeral. Humberto Rydberg älskar det.

– Man måste alltid lyssna på Dark Funeral. Det är alltid jag som står för musiken.

Kollegan Tomas Henriksson står i ett hörn och skruvar i gipsplattor.

– Det går att lyssna på, det funkade. Jag lyssnar på det mesta, säger han med Överkalixdialekt.

Efter 35 år i branschen gillar han att jobba på bemanningsföretag.

– Jag trivs jättebra. Det är som att jobba på vilken firma som helst. Det funkade som vanligt och det är bra omväxling att jobba på olika platser och åka runt lite grann.

OLOF "OLLE" GUSTAVSSON springer runt på bygget och kollar hur det går. Han är lagbas, men den här dagen fungerar han i princip som arbetsledare eftersom den personen är sjuk. Det mesta

verkar flyta på bra och det märks att det är ett sammansvetsat gäng där alla vet vad de ska göra.

Alla jobbar på ackord.

– Det har gått väldigt bra hittills på det här bygget, säger Olle.

Totalt är de 25 personer på Ambicon, 13 av dem är på plats i konserthusen där den stora salen, en helt ny black box, börjar ta form.

Även Tommy Byggare, Holmbergs bygg från Lidköping och ett par andra underentreprenörer har folk på plats. Allt ska vara klart den 31 oktober i år.

AMBICON STARTADES AV Tomas "Toma-ten" Sundbom i Skara 2014. Företaget hyr ut personal, mestadels till stora byggen i Skaraborgstrakten.

Olle tycker att det är ett bra företag att jobba på.

– Vår chef, (Sundbom), vill att vi är med i Byggnads för han vet att det blir ordning och reda då, och han backar upp oss när det gäller fackliga frågor och ackordet, berättar Olle.

– Vi brukar vara de med flest fackligt anslutna på varje bygge vi kommer till. Alla är med och alla måste vara med om det ska fungera. Vi frågar alltid om de vi anställer är medlemmar i Byggnads, säger Olle.

De anställda har en egen Facebook-grupp.

– Där lägger vi ut allt om det blir några problem så att alla kan känna att de har alla gubbar bakom sig.

VI HOPPAR IN i en skylift och åker upp till taket i black boxen. Tio meter ner är alla fokuserade på sina uppgifter.

– Allt flyter på bra. Vi ser att när alla mäter lönen tjänar vi bra och det driver bygget framåt.

Olle har varit fackligt engagerad länge. Han sitter också som vice ordförande i Byggnads Västs styrelse.

– Det är jag Göran Hjelm och en jobbarkompis, Robban, som driver på när det gäller facket. Det flesta som är med i Byggnads vill ju att alla ska vara med, men de vågar inte ställa frågan till sina kollegor, säger Olle.

Vad han vet är Ambicon enda bemanningsbolaget i Sverige med en MB-grupp.

– Jag tror att vi även är det enda med ett eget skyddsombud.

Skyddsombudet Morgan Billing hittar i vi i en annan del av det stora bygget.

TAPETSERAR MED BYGGNADS. Olle Gustavsson ser alltid till att det finns bra information om Byggnads i byssjan. Och alla på företaget är med i facket.

BRÅKIG BALK. Olle Gustavsson och Tommy "Håret" Larsson försöker få en balk på plats i konserthuset i Vara som renoveras och byggs ut.

- Arbetsgivaren tar arbetsmiljön och säkerheten på allvar och det känns såklart bra, säger han.

Det märks att det är ordning och reda. Bland annat när platschefen Dennis Johansson hälsar välkommen och går igenom alla rutiner som också finns på anslagstavlan på Peab:s platskontor.

PÅ ELVARASTEN SPELAR några i arbetslaget kort, Chicago. De hinner inte spela klart partiet innan de måste ut och jobba igen, men ett par stycken passerar 46 poäng och får köpstopp.

I konserthuset håller ett par gubbar på med en balk som inte riktigt vill komma på plats.

I nästa rum sopar Humberto Rydberg golvet och andra skruvar fast spånskivor.

I höst ska de vara klara med Varas stolthet och då har de gett konserthuset helt nya möjligheter.

CHICAGO. I byssjan på elvarasten spelar Ambicon-gänget kort. Nedan sopar Humberto Rydberg rent på golvet. Han är också arbetsplatsens DJ och spelar alltid Dark Funeral.

SKYDDSOMBUD. Morgan Billing är nöjd med arbetsmiljön på Ambicon.

TREVLIGASTE

arbetsplatsen vi sett i väst

GÖTEBORG: Heltäckningsmatta i den gemensamma matsalen, färgglada bestick, tallrikar och glas och eget väl avskilt omklädningsrum för kvinnor.

Frågan är om inte Tuve Bygg har Göteborgs bästa arbetsplats ute i Tynnered.

– Det finns en tanke bakom allt detta, säger platschefen Dick Nilsson.

Grillen är tänd. Grossisten Ahlsell bjuder och bullar upp med hamburgerbröd, sallad och dressing på ”Tynneredsterasen” som uteplatsen är döpt till.

– Det är havsutsikt. Du ser havet där borta, säger Dick Nilsson och pekar.

Den stora matsalen innanför dörren har de döpt till Göteborgaren. Heltäckningsmattan är schackrutig i en massa olika färger och skapar en lugnare ljudmiljö. I köket finns hyllor där alla har sin personliga plastlåda med bestick, frukostflingor, bröd och andra matvaror.

– Vi vill ha en trivsamt och gemensamt matsal för alla, yrkesarbetare och tjänstemän. Det blir mer jag och du och inte så formellt.

Ingen har sin speciella plats vid borden.

– Alla nya ska känna sig välkomna att bara sätta sig som alla andra.

DICK NILSSON HAR byggt upp liknande miljöer på andra etableringar tidigare. Men denna tar priset.

– Jag brinner ju för detta och det här är nog den bästa arbetsplats jag har varit på. Jag tror att om människor trivs så gör de ett bättre jobb och vi har fått en väldigt bra psykosocial arbetsmiljö här.

EGET RUM. Kvinnorna har ett eget rum där det går att låsa dörren och där det inte är någon genomfart.

Alla tar med sig ordningen och redan i byssjan ut på bygget.

– Vi fick slita en del med att det ska vara rent i början, men nu går det automatiskt. Alla håller undan efter sig.

DET FINNS EN trappa inomhus så att alla enkelt kan ta sig från omklädningsrum och matsal till kontorsutrymmena.

– Det ska kännas naturligt att besöka tjänstemännen. Man ska inte behöva gå ut och in igen om man vill ha hjälp.

Vid entrén finns en skogräns och alla får personliga Foppatofflor.

– Trappan, matsalen och de privata plastlådorna var det första vi sa att vi ska ha. Jag har alltid tyckt att byggbo-dar varit snuskiga med allas spill, matvaror, tidningar med mera på borden. Här blir det rent eftersom städpersonalen kommer åt att städa, säger Dick.

PÅ DET HÄR projektet bygger Tuve Bygg 91 lägenheter. I ”Visuella rummet” ska

alla lätt kunna ta till sig all information. Det finns stora TV-skärmar där alla kan titta på en modell i 3D, men även egen-designade anslagstavlor där alla kan ta del av och delta i planeringen, både den långsiktiga och vad som händer just denna vecka och dag.

De som kommer till arbetsplatsen för första gången blir ordentligt mottagna och inskrivna och får veta hur allt fungerar.

– Det skapar en trygghet. Det är små enkla grejer som betyder mycket när allt faller på plats, säger Dick.

DET FINNS ETT avskilt omklädningsrum för kvinnor.

– Det brukar inte vara så roligt för kvinnorna ute på arbetsplatserna. Här ska de kunna låsa om sig om de vill, säger Dick.

Trots alla satsningar på inredningen har det inte kostat mer än vanligt.

– Vi har köpt en del inredning själva. Mattan fick vi tag i hos en av våra leverantörer som hade överblivet material från andra projekt. Att det blev ett färggladare schackmönster ser vi bara som positivt. Det gäller att tänka till lite extra bara.

Tuve Bygg arbetar hela tiden med förbättringar för att ta fram en modell så att de anställda känner igen sig på alla projekt.

– Många som varit här gillar det de ser, så kanske blir vår etablering en del av Tuves standard i framtiden, säger Dick.

Särskilt informationstavlorna.

– Visuellt planering finns på flera av våra projekt och det sprider sig. Det känns som om företaget börjar hitta ett koncept där man har en bra standard som lägsta nivå och sedan får man utgå från projektets förutsättningar, säger Dick.

STOR MATSAL. Platschefen Dick Nilsson i Tuve Byggs matsal på bygget i Tynnered i Göteborg. Hela arbetsplatsen är ett föredöme när det gäller inredning och ordning i byssjan. Till exempel äter arbetare och tjänstemän ihop.

VISUELL PLANERING – PRODUKTION

OLV BYGG Week 16 15-19

PLAN	MÅNDAG		TISDAG		ONSDAG		TORSDAG
	20h	15h	20h	15h	20h	15h	20h
00							Skarböj
01							
02	Skarböj	Skarböj	Skarböj	Skarböj	Skarböj	Skarböj	Skarböj
03							

Är vi mindre värda än djur?

Jag hade först tänkt knyta an till en krönika i Byggvästen, våren 2017. Jag jämförde då Djurskyddslagen mot den lagstiftning som skall skydda oss arbetstagare i arbetslivet.

Första april i år kom en förändring i Djurskyddslagen, 2 kap. 3 §. "Den som håller djur eller på annat sätt tar hand om djur ska ha tillräcklig kompetens för att tillgodose djurets behov."

Tänk om man i Arbetsmiljölagen kunde finna liknande text, "Den som sysselsätter anställd eller inhyrd personal skall ha tillräcklig kompetens för att inte utsätta dessa för ohälsa eller olycksfall."

Utifrån Djurskyddslagen kan förbud att hålla djur bli ett resultat av missförhållanden. Tänk ett förbud att ha anställd eller inhyrd personal.

TANKAR OM EN annan möjlig verklighet störs av en bistrare och mer verklig samtid. Medlemmar hamnar fortfarande i en utsatt situation i samband med sjukskrivningar.

Försäkringskassan, sjukvården och arbetsgivare är alla aktörer som har möjligheten att genom samverkan, kunna göra avgörande åtgärder för en enskild individ. Men som vanligt hamnar allt ansvar på den som redan drabbats av olycksfall eller annan ohälsa. Att förutom en oro för sin framtida hälsa, när andra aktörers tillkortakommanden och bristande ansvar dessutom resulterar i en arbetslöshet.

Vet inte för vilken gång i ordningen jag nu kommer med uppmaningen. Om ingen rehabilitering är igångsatt när sjuklöneperioden, dag 14 är slut, HÖR AV ER.

I dagens Sverige finns inte mycket kvar av det skyddsnet som vi en gång hade. Vad värre är, ser inga tecken på någon vilja att laga detta söndertrasade skyddsnet.

Anders Karlsson

Regionalt skyddsombud

Kålltorps Bygg vill vara en arbetsplats för alla

GÖTEBORG: Kålltorps Bygg är ett företag som jobbar medvetet för att fortsätta vara en arbetsplats för alla.

Som ett del i det bjöd de in Byggnads Västs Tomas Fernfelt för att prata om machokulturen i branschen.

Under sammanlagt sex tillfällen har samtliga medarbetare på Kålltorps Bygg fått möjlighet att lyssna och diskutera jämställdhetsfrågor under rubriken "Stoppa machokulturen" som är ett samarbete mellan Byggnads och Byggcheferna.

Kålltorps Bygg är ett företag i framkant när det gäller hur alla bemöter varandra.

- Vi ska vara en attraktiv arbetsplats och då gör vi det här tillsammans, säger Lise-Lotte Doverhäll som är HR-specialist.

Hur kommer det sig att ni jobbar med detta och att ni bjudit in Byggnads?

- Branschen efterfrågar jämställda företag. Vi såg möjligheten och såg att Byggnads har ett bra koncept.

TOMAS FERNFELT VISADE upp de filmer Byggnads tagit fram och gav exempel på hur machokulturen kan visa sig. Till exempel att nio av tio som dör i arbetsplatsolyckor i Sverige är män och att kvinnor får höra saker som "har du mens eller?".

Sedan fick gruppen, som bestod av nio män och fem kvinnor, byggnadsarbetare och tjänstemän, diskutera.

- Det här är ett jätteviktigt område som måste lyftas fram för att få ut kunskapen, säger entreprenadingenjören Ingela Björdahl.

- Det handlar inte om kvinnor vs män, utan alla måste kämpa för att jämställdheten ska bli bättre för alla, säger Lina Gustafsson som jobbar med kalkyl och inköp.

Hon brukar själv vara med och

diskutera frågan på arbetsplatsen.

Även Karl Wennberg funderar mycket på de här frågorna.

- Vi har många diskussioner om olika strukturella nivåer och jag anser att individen har ett större ansvar, säger Karl Wennberg.

FARID RUNKLINT ÄR platschef och har tidigare jobbat som bland annat snickare och rivare.

- Det är jättebra att få en påminnelse om hur man ska tänka och uppföra sig. Framförallt att man ska tänka på tredje person och hur den kan påverkas av hur du och en annan kollega pratar med varandra, säger han.

"...när det blivit fler kvinnor har det blivit bättre. Det har varit ett jättelyft. Och det finns en vilja till förändring"

FARID RUNDKLINT

Farid har märkt en förändring på företaget under de år han jobbat där.

- I början var det mycket tävling om vem som kunde visa sig starkast och så, men när det blivit fler kvinnor har det blivit bättre. De har varit ett jättelyft. Och det finns en vilja till förändring. Även om vi tycker att vi är bra måste vi fortsätta sträva efter att bli bättre och göra det tillsammans.

HR-SPECIALISTEN LISE-LOTTE Doverhäll har sett en förbättring på Kålltorps Bygg men också i hela byggbranschen de senaste åren.

- Byggnads kampanj "Stoppa machokulturen" var tidiga med att synliggöra frågan och har bidragit till diskussionerna. Jag tycker att byggbranschen kan ta åt sig att det blivit en förbättring, säger hon.

Lönetoppen

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kronor i timmen eller mer.

Det höjer dessutom både pension och semesterlön. Regionens högsta förtjänster redovisas här.

Samtliga mätningar finns bakom medlemsinloggningen på Byggnads hemsida, byggnads.se.

För frågor om statistik och prestationslön kontakta **Conny Johansson: 010-601 14 13.**

PRESTATIONSLÖN TBMA* 1 januari–30 april 2019

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst
1	Mariedals Byggtjänst AB	Brf Viva	4 102	293,50
2	Göteborgs Fasadputs Ab	Källtorpsskolan	5 742	289,00
3	Asplunds Bygg i Mellansverige	Kv Linnéan 1	2 677	277,66
4	Majvik Bygg AB	SGS Guldhedstornet	374	270,26
5	Asplunds Bygg i Mellansverige AB	Dalvägens förskola	1 465	265,12
6	Asplunds Bygg i Mellansverige AB	Kv Linnéan	2 310	261,22
7	Hansson & Söner Entreprenad AB	BTG Gråsejen	1 939	260,79
8	Hansson & Söner Entreprenad AB	Kareby förskola	1 006	260,71
9	Asplunds Bygg i Mellansverige	Dalvägens förskola	3 138	256,10
10	Hansson & Söner Entreprenad AB	Nybyggnad LSS-boende Vena	1 804	253,11
11	Majvik Bygg AB	Askimsviken	6 170	251,48
12	Veidekke Entreprenad AB	Sörredsmotet	6 399	251,45
13	Peab Sverige AB	Skarahus 3	1 065	251,05
14	Peab Sverige AB	Äldreboendet Blåvingen	1 032	250,31
15	A Olsson Grund & Betong AB	Hus Z2	2 546	249,87

*TBMA = trå, betong, murare, anlägg

PRESTATIONSLÖN övriga yrken 1 januari–30 april 2019

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst
VVS	Bravida Sverige AB	Kv Hjärtat Halmstad	1 399	329,43
VVS	Assemblin VS AB	SKF	3 378	210,35
Golv	Sandå Sverige AB	43026684/AN	24	350,19
Golv	Sandå Sverige AB	43026599/AN	12	344,19
Golv	Sandå Sverige AB	43026728/AN	14	338,95
Glas	Kortedala Glasmästeri AB	Diverse	61	190,53
Glas	Kortedala Glasmästeri AB	Diverse	209	188,38
Glas	Kortedala Glasmästeri AB	Diverse	232	187,80
Platt	Hindås Kakel AB	Hestra Hus A och B/DAO	360	252,80

Ställ Inga inmätta timmar under perioden -----

VÄLKOMMEN PÅ MEDLEMSMÖTE I DIN KRETS

Varje medlem tillhör en medlemskrets och bostadsorten avgör vilket möte som är ditt. Kontaktpersoner och mer info finns på hemsidan, byggnads.se/vast (under Medlem). De kretsar som inte har med sina möten här kan ha lagt in dem på vår hemsida.

Verksamhetskretsar

FYRBODAL Torsdag 29 augusti 18.00.
Plats: Byggnads Västs lokaler, Swedenborg Center, Trollhättan.
Tema: Motionsverkstad.

FYRBODAL Torsdag 24 oktober 18.00.
Plats: Byggnads Västs lokaler, Swedenborg Center, Trollhättan.
Tema: Demokrati, arbetsmiljö, motioner och läget i branschen.

GÖTEBORG Tisdag 27 augusti 17.00, fika från 16.30.
Plats: Olof Palmes plats 1, vån 4.

GÖTEBORG Onsdag 16 oktober 17.00, fika från 16.30.
Plats: Olof Palmes plats 1, vån 4.
Tema: Höstmöte.

HALLAND Onsdag 18 september 18.00.
Plats: Rörelsens hus, Andersbergstringen 104, Halmstad.

SJUHÄRAD Torsdag 22 augusti 18.00.
Plats: Arbetarrörelsens hus, Norrby Tvärgata 3, Borås.

SJUHÄRAD Torsdag 17 oktober 18.00.
Plats: Arbetarrörelsens

PRO GÖTEBORG OCH BYGGNADS PENSIONÄRER

Datum: 16 oktober, 13 november och 11 december.

Tid: 12.00-14.00.

Plats: Vi träffas i Byggnads lokaler på Olof Palmes plats.

För ytterligare information ring Ingemar Rönne på **0760-22 10 53**.

Kom och träffa dina arbetskamrater under trevliga former. Kaffe och mackor serveras.

hus, Norrby Tvärgata 3, Borås. Tema: Höstmöte.

SKARABORG Torsdag 15 augusti 17.30.
Plats: Skara stadshotell.

Så blir du medlem i facket

INTRÄDESANSÖKAN

Enklast är att fylla i dina uppgifter på hemsidan byggnads.se. Klicka på fliken **Medlemskap/Bli medlem**.

MEDLEMSAVGIFTEN

Lönen avgör storleken på din medlemsavgift. Ange din inkomst på byggnads.se.

Logga in på medlemsidorna och följ instruktionerna. På hemsidan ser du också de olika avgiftsstegen. Du kan också ringa för att få hjälp:

010-601 14 14.

Just nu pågår en kampanj där alla nya medlemmar endast betalar 100 kronor i månaden i tre månader.

AUTOGIRO

Att betala avgift via autogiro är bekvämt. Skriv ut blanketten från hemsidan eller ring telefonnumret ovan så skickar vi en blankett till dig.

Just nu, och hela 2019, pågår en kampanj som innebär att alla medlemmar som väljer att byta betalsätt till autogiro får ett "Superpresentkort" till ett värde av 200 kronor.

Kommunkretsar

BENGTSFORS-ED Torsdag 12 september 16.30.
Plats: Restaurang Tjuren, Ed.

BENGTSFORS-ED Torsdag 11 november 16.30.
Plats: Restaurang Tjuren.

HISINGEN Onsdag 21 augusti 17.00, med fika från 16.30.
Plats: Backa Folkets Hus.
Tema: Vill du förändra saker i kollektivavtalet? – kom så hjälps vi åt med motioner!

LIDKÖPING Torsdag 29 augusti 18.00. **Plats:** Folkets hus, Lidköping.

LIDKÖPING Fredag 22 november 18.00.
Plats: Bowlinghallen, Lidköping.
Tema: Medlemsmöte med bowling. Anmälan till RRo-bert 0706-72 34 84 senast 21 nov.

MARK Tisdag 8 oktober 18.00. **Plats:** ABF på Industrigatan 14 A, Skene, Bredvid Markbladets tryckeri.

TRANEMO Tisdag 8 oktober, 18.00.
Plats: Glasets hus, Limnared.

UDDEVALLA Torsdag 14 november 18.00.
Tema: Medlemsmöte med bowling. **Plats:** Uddevalla bowlinghall. Anmälan till Caroline 010-6011380 senast 12 nov.

ÖSTRA SKARABORG Torsdag 19 september 17.00.
Plats: Byggnads lokaler, Torggatan 18, Skövde.

